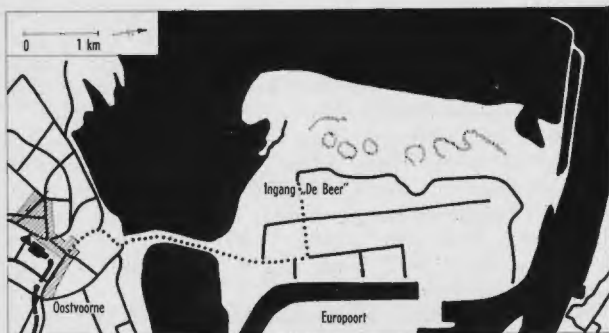

Rotter
dammer
waar
heen
?

Wandeling 18

DE BEER (12 km)

Misschien zal het u verbazen onder de namen van de natuur-recreatieterreinen die in deze gids beschreven worden ook die van „het Vogeleiland” aan te treffen. De Beer is toch verdwenen? Daar verschijnen immers de machtige havens van Europoort, die ons Rotterdamse hart nog sneller zullen doen kloppen? Maar . . . , voorlopig zullen de vogels nog ongestoord op De Beer kunnen broeden, omdat in dit stadium van de werkzaamheden het overgrote deel van De Beer onaangetast blijft. De offers die het Natuurmonument De Beer aan Europoort heeft moeten brengen zijn tot nu toe beperkt gebleven tot enkele honderden ha duinbos en duinweide, doch de broedkolonies op het groene strand en achter de Schapendijk hebben hiervan geen last ondervonden.

Binnen afzienbare tijd zullen wellicht ook de vogelkolonies moeten verdwijnen. Dan is het gedaan met De Beer. Deze woorden vormen een schrille tegenstelling met die van dr. Jac. P. Thijssen, geschreven ter inleiding van het voor de oorlog verschenen boek „Het Vogeleiland”:

„Hoe zal de wereld zijn over honderd jaar? Of laat ik het korter nemen, dan zie ik er ook nog wat van, laat ons zeggen twintig jaar. Er zal veel veranderen en snel, maar laat ons toch uit alle macht ervoor waken,

Wandeling 18

dat er aan De Beer niets verandert, dan wat de natuur zelve er gelieft te doen...."

Het heeft niet zo mogen zijn, maar deze overweging mag ons niet weerhouden een bezoek te brengen aan deze door de Waterweg afgesneden „Hoek van Holland", die weldra (natuurlijke) historie zal worden.

In verband met de werkzaamheden aan Europoort is de ingang van het natuurreservaat van de noordzijde verplaatst naar de zuidkant, zodat wij er goed aan doen een nieuwe route naar De Beer te kiezen in plaats van de gebruikelijke treinreis naar Hoek van Holland, gevolgd door een overtocht met het bootje van veerman Prins.

Daarom nemen wij de tram van het R.T.M.-station *Rosestraat* naar *Oostvoorne*, slaan uit het station komend rechtsaf de *Burg. Letteweg* en bij w. 911 linksaf de *Noordweg* in. Deze voert ons via w. 5145 naar de dam die in 1950 de eens zo onstuimige Brielse Maas voorgoed van de zee afsloot (zie ook wandeling 15).

Nú zien wij over de dam wandelend rechts een uitgestrekt binnenmeer, dat 's zomers reeds velen een heerlijke waterrecreatie kan bieden en 's winters voor talrijke waterwildsoorten een goed overwinteringsgebied is. Links, achter de dijk, liggen de slikken van De Beer, die in elk jaargetijde honderden vogels rijk van voedsel kunnen voorzien: in het voorjaar en tijdens de eerste zomermaanden de kluten en andere steltlopers, in de nazomer de witte lepelaars, in de herfst de doortrekkende groenpootruiters en rosse grutto's en in de wintertijd... de wilde zwanen.

In het broedseizoen, van 1 april t/m 14 juli, is het natuurreservaat slechts gedeeltelijk opengesteld. De terreinen waar de vogels broeden mogen niet betreden worden, opdat de vogels ongestoord hun jongen kunnen grootbrengen. Wel is het mogelijk onder leiding van het personeel een bezoek te brengen aan de kapmeeuwenkolonie.

Men dient daartoe een aanvraag te richten aan: de opzichter van het Natuurmonument De Beer, Vogelweg 32, Rozenburg (tel. 01885-752). Wij worden dan verwacht aan de ingang van het natuurreservaat, dat wij van de dam komend bereiken door de *eerste weg links*, de *Vogelweg*,

Wandeling 18

in te slaan. De toegang tot De Beer met rondleiding kost f 0,75 per persoon.

Voor vele stedelingen, die tot nu slechts de mensenmaatschappij hebben leren kennen, is het een grote belevenis die der vogels eens te mogen aanschouwen. Temidden van aangespoeld hout en stro vinden wij op onze wandelingen door de kapmeeuwenkolonie tientallen nesten vlak bij elkaar en soms hebben wij het geluk een jong juist uit het ei te zien kruipen.

Boven ons cirkelen luid krijsend de ouders, die wij bijna niet meer herkennen. Zijn deze vogels met hun prachtige chocoladebruine kop dezelfde die wij in de wintertijd bewonderd hebben om de behendigheid waarmee zij het door ons uit het raam geworpen brood wisten op te vangen? Het zijn dezelfde, alleen nú in prachtkleed. Het begin van dit zomerse kleed hebben wij in de winter reeds kunnen waarnemen. Zo omstreeks januari krijgen de kapmeeuwen achter hun ogen twee kleine, bruine vlekjes, die langzamerhand naar elkaar groeien: het „koptelefoontje”. Hieruit ontwikkelt zich de bruine kop, die we nu in volle pracht kunnen aanschouwen.

Pas op, daar trappen we bijna op een jonge kapmeeuw! Ergens achter een graspolletje had het kuiken zich bij onze nadering tegen de grond gedrukt, in de hoop dat de „vijand” hem niet zou zien. Dit lukte hem bijna t $\grave{e}$ goed, want zijn voortreffelijke, bruingevlekte schutkleur maakte hem zo onzichtbaar, dat hij haast onder onze schoen werd verpletterd. Bekomen van de schrik vragen wij ons af, of dat bruine donsbolletje nu werkelijk wel een jonge kapmeeuw was. Ja hoor! In twee jaar tijd verandert het verenkleed van een bruine „grondkleur” in het smetteloos wit en grijs van de volwassen kapmeeuw, die dan zelf weer voor nieuwe donsbolletjes moet zorgen.

In de broedtijd is het ook mogelijk zonder geleide in een bosrijk gedeelte achter de Schapendijk te verpozen, waarvoor we bij de ingang een kaartje kopen à f 0,50 per persoon (kinderen tot 17 jaar en groepen à f 0,25 per persoon). Wanneer wij De Beer bezoeken na de broedtijd, dan biedt hetzelfde bedrag ons de mogelijkheid het gehele natuurreservaat te betreden.

Eind augustus, begin september kunnen we dan wel eens een ontmoeting hebben met vreemde mensen en dieren. Ruige lieden met kijkers en fototoestellen voeren allerlei „dansen” uit in een grote kring, de ogen gericht op het centrum daarvan, waar schijnbaar onbewust van hun aantrekkingskracht enkele morinelplevieren rustig voedsel lopen te zoeken. Het doel van dit alles is de vogels zo dicht te benaderen, dat ze gefotografeerd kunnen worden. Dit lukt meestal wel, omdat de overigens zeldzame morinellen de mens en zijn gevaren niet kennen.

Geboren in Lapland, trekken zij in de herfst weg om in Egypte en Arabië te overwinteren. Bijna zonder uitzondering pleisteren zij gedurende hun lange tocht elk jaar enkele dagen op De Beer, waar zij met voedsel en rust nieuwe krachten hopen op te doen om hun reis te vervolgen. De vogelaars laten zich dan ook niet de kans ontnemen deze in het geheel niet schuwe vogel te begroeten. Hoe goed het contact tussen de morinel en de mens kan zijn, blijkt wel uit een foto, in Lapland gemaakt, waarop de morinel staat afgebeeld, rustig broedend op zijn eieren . . . . in de hand van de fotograaf!

De Beer: het Vogeleiland. Het draagt deze naam (nog) met ere. Daarom hebben wij op onze wandeling door een verdwijnend natuurreservaat, dat vóór de werkzaamheden van Europoort een zeventig soorten broedvogels in bijna 20.000 paren telde en daardoor tot de belangrijkste vogelbroedplaatsen van West-Europa behoorde, geen aandacht besteed aan de schorre- en duinplanten. Die gaan we hier een volgende maal bekijken óf op het eiland dat wij teruglopend over de *dam* voor ons zien liggen: Voorne.

En misschien, veel later, als Rozenburg en De Beer veranderd zijn in klompen steen en staal, denken wij nog eens terug aan De Beer van vroeger, zoals wij die wellicht weer zullen vinden op een plaat die tussen De Beer en Voorne langzaam uit zee oprijst. Wanneer wij van het *R.T.M.-station* in *Oostvoorne* met de *tram* terugreizen naar *Rotterdam*, dan blijft één vraag ons bezig houden: zal de natuur na het verlies van De Beer haar kracht kunnen tonen door op de Westplaat in het Brielse Gat een „nieuwe Beer” te scheppen?